

Григорій ПАВЛЕНКО
керуючий партнер
Pavlenko Legal Group

— Чи перспективні для українського юридичного ринку аутсорсинг та бізнес-колаборації (або інші форми колаборації)?

— Особисто для моєї компанії ця формула стала дуже робочою. Ми бутикова компанія з двома основними напрямками: захист бізнесу та судова практика.

В цих практиках ми маємо гарний досвід, особливо коли йдеться про нестандартні та великі судові конфлікти.

Оскільки ми ведемо роботу над складними багаторівневими, інколи транснаціональними судовими кейсами, то часто виникає необхідність у додаткових знаннях або робочих руках. У таких випадках ми можемо кооперуватися з дружніми кваліфікованими командами та разом працювати на великих проєктах. Це дає свої результати і точно заслуговує на життя. Особливо, коли компанії ріжуть кости, економлять і не можуть постійно зберігати у своєму штаті дорогого працівника. Часи змінилися, і треба шукати нові підходи.

— Як зберегти і повернути таланти в умовах війни: ваш рецепт?

— Юристи — це насамперед люди. Тому тут треба розмірковувати, що може зацікавити працівника як людину. Комфортна енергетика, хороший і безпечний офіс, нетоксичний колектив, гнучкі підходи до робочого графіка та гідна оплата праці. Кожна людина має свої важелі, якими можна її зацікавити, тож треба їх шукати. Для когось вирішальним може стати те, що у тебе біля офісу є де припаркувати машину чи щось подібне, а не крутий соціальний пакет. Треба індивідуально підходити до кожного таланту.

Я жартівливо називаю Pavlenko Legal Group компанією вільних людей. Це виявляється у моєму ставленні до всіх звичних канонів офісної корпоративної роботи — я хейтер, і ця філософія мене напружила з першого дня в юриспруденції. У нас на роботі немає графіків, дрес-кодів тощо. Проте є ставлення до працівників, як до рівних собі дорослих і свідомих людей, які й без примусу розуміють важливість трудової етики, дедлайнів, високих стандартів роботи та відповідного зовнішнього вигляду.

— Як зберегти і повернути таланти в умовах війни: ваш рецепт?

— Проблема еміграції українців існувала ще до початку повномасштабного вторгнення, проте після 24 лютого 2022 року виїзд українців за кордон набув масового характеру, що, без сумнівів, зумовлено небезпечним становищем у країні. До вторгнення українці виїздили за кордон переважно з прикордонних регіонів з метою навчання або працевлаштування, і проблема полягала саме в тому, що у більшості випадків тимчасова міграція цих громадян перетворювалася на постійну. Звісно, такі фактори, як корупція, високий рівень безробіття, низький рівень заробітних плат щодо зростання цін, зниження якості освіти і медицини й інші чинники не стимулювали наших громадян повертатися назад.

Після вторгнення Україна зіштовхнулася із втратою більшості висококваліфікованих фахівців у всіх сферах і галузях, що негативно впливає на економічні процеси

Віктор ТЕСЛЮК
керуючий партнер
Legalact Law Firm

— Як зберегти і повернути таланти в умовах війни: ваш рецепт?

— Війна, навіть якщо ми не беремо безпосередньої участі у бойових діях, насправді є тим фактором, що неабияк може знизити продуктивність і вплинути на якість роботи будь-якого спеціаліста. Україна зазнає не тільки прямої військової інтервенції з боку російської федерації, а також у нашому інформаційному просторі поширюється безліч фейків, ІПСО з метою підірвати моральний стан українського суспільства. На жаль, велика кількість громадян та інших резидентів України були вимушені покинути територію нашої країни, однак, на мою думку, ми маємо орієнтуватися на тих, хто вистояв і продовжує працювати.

Адже хто ми такі, щоб здаватися в той час, коли захисники щоденно виборюють незалежність нашої Батьківщини, а маленькі, скалічені війною діти продовжують демонструвати незламну силу духу, прославляючи Україну на міжнародних змаганнях і конкурсах.

Ми так само маємо продовжувати працювати в тій своїй галузі, в якій ми найбільш ефективні — юриспруденції. Моїм основним стимулом продовжувати роботу, не знижуючи планку якості, є невпинне бажання допомагати людям у відстоюванні їхніх прав і законних інтересів, допомагати у відновленні справедливості та розвивати рівень правової культури на теренах України.

в країні. На мою думку, без розроблення спеціальних державних програм ми не зможемо подолати трудову кризу і повернути таланти назад в Україну після закінчення війни, оскільки кваліфікованих фахівців треба берегти, заохочувати і за них треба боротися.

— Чи перспективні для українського юридичного ринку аутсорсинг і бізнес-колаборації (або інші форми колаборації)?

— Аутсорсинг, на мою думку — це те, чого має прагнути будь-який юридичний бізнес, тому це не стільки про перспективність, скільки про довіру клієнтів і визнання на ринку.

Обслуговування клієнтів на умовах аутсорсингу дає юридичній компанії певну стабільність, передбачуваність і стала підтримку зарплатного фонду. Це якраз ті важелі, які вкрай необхідні для виживання і функціонування бізнесу, особливо в умовах війни. Що стосується будь-яких форм бізнес-колаборацій, то вони наразі теж посідають почесне місце в управлінні бізнес-процесами. Завдяки бізнес-колабораціям юридична компанія підвищує впізнаваність на ринку, залучає нових клієнтів, просуває продукт, зміцнює зв'язки з клієнтом і в кінцевому результаті збільшує прибуток. Не треба забувати, що життя постійно змінюється, з'являються нові тенденції і тренди, тому ми маємо адаптуватися до них і хапатися за нові можливості розвитку бізнесу.

Данііл СЕРБІН
юрист IBC Legal Services

— Як зберегти і повернути таланти в умовах війни: ваш рецепт?

— Війна, навіть якщо ми не беремо безпосередньої участі у бойових діях, насправді є тим фактором, що неабияк може знизити продуктивність і вплинути

на якість роботи будь-якого спеціаліста. Україна зазнає не тільки прямої військової інтервенції з боку російської федерації, а також у нашому інформаційному просторі поширюється безліч фейків, ІПСО з метою підірвати моральний стан українського суспільства. На жаль, велика кількість громадян та інших резидентів України були вимушені покинути територію нашої країни, однак, на мою думку, ми маємо орієнтуватися на тих, хто вистояв і продовжує працювати.

Адже хто ми такі, щоб здаватися в той час, коли захисники щоденно виборюють незалежність нашої Батьківщини, а маленькі, скалічені війною діти продовжують демонструвати незламну силу духу, прославляючи Україну на міжнародних змаганнях і конкурсах.

Ми так само маємо продовжувати працювати в тій своїй галузі, в якій ми найбільш ефективні — юриспруденції. Моїм основним стимулом продовжувати роботу, не знижуючи планку якості, є невпинне бажання допомагати людям у відстоюванні їхніх прав і законних інтересів, допомагати у відновленні справедливості та розвивати рівень правової культури на теренах України.

— Де ви себе бачите під час відбудови України? Яким би ви напрямом займалися?

— Я повністю готовий та прагну брати активну участь у відбудові України. Мої основні напрями діяльності охоплюватимуть надання правничої допомоги людям у післявоєнному відновленні та компенсації завданої шкоди. Окремою сферою моєї діяльності може бути участь у післявоєнних реформах, що спрямовані на зміцнення правової системи та розвиток громадянського суспільства.

У НАС НА РОБОТІ
НЕМАЄ ГРАФІКІВ,
ДРЕС-КОДІВ ТОЩО.
ПРОТЕ Є СТАВЛЕННЯ
ДО ПРАЦІВНИКІВ,
ЯК ДО РІВНИХ СОБІ
ДОРΟΣЛИХ І СВДОМІХ
ЛЮДЕЙ, ЯКІ Й БЕЗ
ПРИМУСУ РОЗУМІЮТЬ
ВАЖЛИВІСТЬ ТРУДОВОЇ
ЕТИКИ, ДЕДЛАЙНІВ,
ВИСОКИХ СТАНДАРТІВ
РОБОТИ

По-перше, я прагнув би активно долучитися до вдосконалення законодавства, сприяючи створенню чітких та ефективних норм, що відповідають потребам післявоєнного суспільства та економіки.

По-друге, я би спрямовував свої зусилля на захист прав громадян та підтримку соціальної справедливості. Це передбачало б участь у правозахисній діяльності, консультування громадян з різноманітних питань і взаємодію з громадськими організаціями.

Нарешті, я вважаю за важливе здійснювати наукову та викладацьку практики, а також залучати громадян до правової освіти, щоб кожен мав усвідомлення своїх прав та обов'язків. Це може сприяти формуванню відповідального суспільства та демократичних цінностей.

PAVLENKO
LEGAL
GROUP

Law & Government Relations

ASSISTTOTAKETHESTRATEGIAKOMANDAPOPURKA
PEREGOVORIDOPOMAEMOZAXISTCHALLENGE
STRATEGIAPRIYNYATI BIZNESIRELATIONS
PRIBUTOKVIKLIKPRAVLNNYAGOVERNMENT
PLATOSPROMOZHNICTYBANKRUTCTVOKOMANDA

+380 50 444 55 70

www.plglaw.ua